कोशी प्रदेशमा मनसुनजन्य बाढी तथा पहिरोको प्रकोप

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

(अषाढ ५, २०८० अनुसार)

यो स्थिति रिपोर्ट आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, कोशी प्रदेशले प्रादेशिक आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र सँगको सहकार्यमा तयार पारेको हो । यसले कोशी प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा अविरल वर्षाका कारण बाढी र पहिरोको क्षति पश्चातको अवस्थालाई समेटेको छ । यस स्थिति प्रतिवेदनमा रहेका तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने क्रममा रहेकाले भाषागत तथा तथ्याङ्कगत कमजोरीहरुलाई क्रमश सुधार गर्दै लगिने छ ।

मुख्य घटनाहरु

- मनसुनजन्य विपद्‌बाट कोशी प्रदेशमा **८ जना**को ज्यान गएको छ भने **६ जना** घाइते भएका छन् ।
- विपद्‌बाट प्रभावित **२७ जना** व्यक्तिहरु बेपत्ता भएको रिपोर्ट गरिएको छ जसमा **पाँचथरबाट ६**, **संखुवासभाबाट १८** र **ताप्लेजुङबाट ३ जना** छन् ।
- पाँचथर, ताप्लेजुङ र संखुवासभा जिल्लामा करिब **१५९ जना व्यक्तिहरु विस्थापित** भएको छ । प्रभावित मध्ये, **३२ घर पूर्णक्षति** तथा **२२ घर आंशिक रूपमा क्षतिग्रस्त** भएका छन् ।
- सम्बन्धित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिद्वारा विपद् प्रभावित घरपरिवारहरूको लागि उद्धार तथा प्रारम्भिक प्रतिक्रिया कार्यको नेतृत्व गरिरहेको छ ।

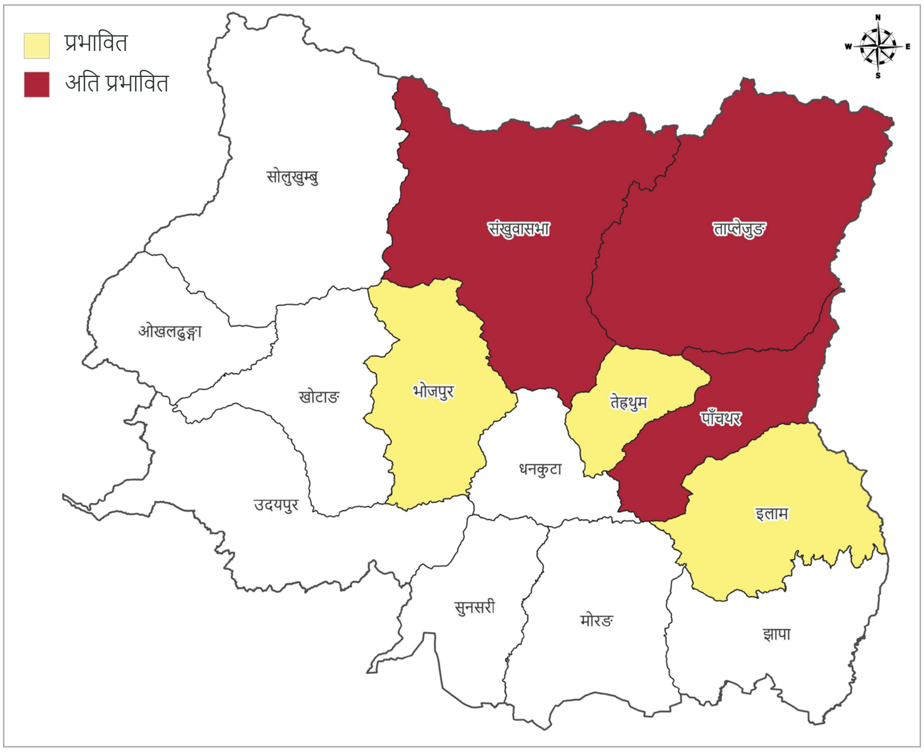

- स्थानीय तहका निर्वाचित अध्यक्ष, सुरक्षाकर्मी, स्वयंमसेवक तथा समुदाहरु उद्धार कार्यमा जुटेका छन् भने क्षतिको यकिन विवरण सङ्कलनका साथै बेपत्ता भएकाहरुको सख्यां गणना भइरहेको छ ।

स्थिति अवलोकन

मनसुनजन्य बाढी र पहिरोका कारण पूर्वी नेपालको कमजोर पहाडी क्षेत्र प्रभावित भएको छ, जसले गर्दा स्थानीयहरुको सामाजिक तथा नियमित गतिविधिमा अवरोध पुगेको छ । **२ असार २०८० शनिबार/१७ जुन २०२३** राति १०:३० बजे अविरल वर्षाबाट निम्तिएको बाढीका कारण **२७ जना** व्यक्तिहरु बेपत्ता भएको छ भने **८ जना**को ज्यान गएको छ । प्रभावित वडाका वडा कार्यालयहरू, सुरक्षा निकायका साथै स्थानीय समुदायहरुको सहयोगमा तत्काल विपद् खोज तथा उद्धार कार्य सञ्चालन गर्दै उद्धार गरिएकाहरुलाई उपचारका लागि नजिकैको सरकारी अस्पतालमा लगिएको छ । पक्की पुल र झोलुङ्गे पुल पूर्णरुपमा क्षति ग्रस्त हुँदा मेची राजमार्गका साथै अन्य स्थान जोड्ने साना भित्री सडकहरु पूर्णरुपमा अवरुद्ध भएका छन् । संखुवासभा, पाँचथर, ताप्लेजुङ, भोजपुर, तेह्रथुम र इलामका विभिन्न स्थानमा पहिरोजन्य विपद्‌बाट प्रभावित घरधुरीका परिवारका सदस्यहरु आहत हुन् पुगेका छन् ।

बाढीले ठूलो भौतिक तथा मानवीय क्षति पुऱ्याएपनि प्रभावित अवस्थाको पूर्ण विवरण आउन बाँकी रहेको साथै विस्तृत विवरणको संकलन जारी रहेको सरकारी निकायका अधिकारीहरुले बताएका छन् ।

क्षति र नोक्सानी

जिल्ला	मृत्यु			घाइते			बेपत्ता			विस्थापित जनसंख्या
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	
पाँचथर	१	२	३	०	१	१	३	३	६	१३३
ताप्लेजुङ	३	०	३	२	०	२	२	१	३	९
भोजपुर	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०
संखुवासभा	१	०	१	३	०	३	१५	३	१८	१७
जम्मा	६	२	८	५	१	६	२३	७	२७	१५९

(Data Source: PEOC, Koshi Province)

जिल्ला	क्षतिग्रस्त घर		पुल क्षति	बाटो अवरुद्ध	जलविद्युत क्षति	सवारी साधन क्षति	गाईवस्तु क्षति	कुखुरा पालन क्षति	कृषि भूमि क्षति
	पूर्ण	आंशिक							
इलाम				६					
पाँचथर	१०	१८	१२	३	३	३	१०	२५	
ताप्लेजुङ	९		३	५	२		१५		
संखुवासभा	१३	४		२			४९	५९	करिब ४० रोपनी
जम्मा	३२	२२	१५	१७	५	३	७४	८४	४० **रोपनी**

(Data Source: PEOC, Koshi Province)

प्रतिकार्य - कोशी प्रदेश सरकार

कोशी प्रदेशका माननीय मुख्यमन्त्री ज्यूको अध्यक्षतामा यही २०८० साल असार ३ गते आईतबार विराटनगरमा प्रदेशका सम्बन्धित मन्त्रालयहरु तथा अन्य निकायहरुको सहभागितामा बसेको बैठकले विपद् उद्धार र राहत कार्य तत्काल सञ्चालन गर्ने निर्णय गर्दै सम्बन्धित सबैसँग समन्वय र सम्पर्क गर्ने निर्णय गरेको छ । थप सहयोगको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला तथा प्रदेश स्थित सुरक्षा निकायहरू र संघीय तहको गृह मन्त्रालय लगायतका सरकारी निकायहरु समन्वय गरिने निर्णय भएको छ । खानेपानी, सिँचाई तथा ऊर्जा मन्त्रालय एवम् स्वास्थ्य मन्त्री माननीय तिलकुमार म्याङ्बो लिम्बुसहित कोशी प्रदेश सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल) का प्रमुखद्वारा हेलिकप्टरबाट प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरिएको छ ।

अस्थायी आवास

जिल्ला	अस्थायी आवास
	आवश्यकता
पाँचथर	१०
ताप्लेजुङ	९
संखुवासभा	१३
जम्मा	३२

based on the number of households fully damaged

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयले क्षति र क्षतिको विवरण लिन तथा आवश्यक सहयोग प्रकृयाका लागि प्रभावित जिल्लाहरूसँग नियमित सम्पर्क र समन्वय गरिरहेको छ । नेपाली सेनाको पूर्वी पृतनाको हेडक्वाटर, इटहरीसँगको समन्वयमा खोज तथा उद्धार कार्यलाई जारी राख्दै मिति असार ४ गते सिदिङवा गाउँपालिका-६/ताप्लेजुङ जिल्लामा विपद्बाट घाइते भएकाहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर उद्धार गरिएको छ । त्यसैगरी पहिरोबाट पुरिएका करिब १० जनालाई याङवारक गाउँपालिका–१ मा नेपाली सेनाले प्राथमिकतामा राखेर उद्धार गरेको छ । विपद् प्रभावित क्षेत्रमा नेपाली सेनाको हेलिकप्टर मार्फत अत्यावश्यक औषधी, त्रिपाल पठाउन तयारी अवस्थामा राखिएको छ ।

वर्तमान आवश्यकता र प्राथमिकताहरू

- प्रभावित क्षेत्रमा मानवीय सहायता निम्ति आवागमनलाई सहज बनाउन सडक सम्पर्क पुर्नस्थापना गनु अति आवश्यक छ जस मध्ये ताप्लेजुङ्ग जिल्लामा सम्पर्क स्थापित गर्न बेली ब्रिजको निर्माण आवश्यक देखिन्छ ।

- बाढीपहिरोबाट पूर्णरुपले घर गुमाएका विपद् प्रभावितहरुको लागि अस्थायी आश्रयस्थल प्रदान गर्न र प्रभावित जनसंख्याको तत्कालका आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न **पाल, कम्बल, म्यार्टेस, टेन्ट र सौर्य बत्तीहरू** आवश्यक छन् ।
- प्रभावित क्षेत्रहरूमा महिला तथा किशोरीहरुको लागि सरसफाईसँग सम्बन्धित **डिग्निटी किट**हरु विशेष प्राथमिकतामा राखेर प्रदान गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । जस्तै **सेनेटरी प्याड, साबुन** र **भित्रीवस्त्र** आदि जस्ता व्यक्तिगत सरसफाइका वस्तुहरू ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, किशोरी तथा महिलाहरु जस्ता अति जोखिममा परेका समूहहरूको पोषण आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सुक्खा फलफूलगायत **पौष्टिक खाना** वितरण गर्न सिफारिस गरिन्छ ।
- बाढी र पहिरो प्रभावित क्षेत्रमा **सुरक्षित पिउने पानी**को पहुँच महत्वपूर्ण छ र त्यसको लागि स्थानीय स्तरमा पानी शुद्धीकरणका विधिहरू परिचालन आवश्यक देखिएको छ ।
- प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा रोगको प्रकोप र फैलावट रोक्नको लागि पानी सम्बन्धी स्वच्छता प्रवर्द्धन र सरसफाईका प्रयासहरू महत्वपूर्ण छन् । **स्वच्छता किट**हरूको प्रदान, उचित हात धुने अभ्यासहरूको प्रवर्द्धन, र **अस्थायी शौचालय**हरुको निर्माण प्रमुख आवश्यक देखिएको छ ।
- **अस्थायी आश्रयस्थल**हरूको सुरक्षित निर्माणको लागि सामुदायिक स्तरमा ज्ञान प्रदान गर्न, चेतना जगाउन तथा गैरखाद्य सामाग्रीहरूको सुरक्षित प्रयोगको लागि **५०० वटा सूचना, शिक्षा र सञ्चार सामग्री**हरू आवश्यक रहेको ।
- विस्तृत सामुदायिक स्तरमा विपद्ले पुरयाएको क्षति मूल्याङ्कन सुरु गर्नु अघि प्रारम्भिक क्षति मूल्याङ्कन र तथ्याङ्क सङ्कलनका लागि प्रभावित स्थानीय तहका प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई प्राविधिक अभिमुखीकरण र प्रशिक्षण दिनुपर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार तत्काल उद्धार, प्रतिक्रिया र राहत प्रक्रियालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

आवश्यकता र प्राथमिकताहरू

जिल्ला	क्षतिग्रस्त घर संख्या	जस्तापाता	त्रिपाल	गद्दा	कम्बल	पाल
		आवश्यकता	आवश्यकता	आवश्यकता	आवश्यकता	आवश्यकता
पाँचथर	२८	८४	८४	१६८	१६८	१०
ताप्लेजुङ	९	२७	२७	५४	५४	९
संखुवासभा	१७	५१	५१	१०२	१०२	१३
जम्मा	५४	१६२	१६२	३२४	३२४	३२

सहयोगी एजेन्सीहरू

स्थानीयतहहरु, प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार तथा गैर सरकारी संस्थाहरु

प्राविधिक सहयोग: राष्ट्रिय आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च (NHSRP)

प्रदेश सरकार
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, विराटनगर

थप जानकारीको लागि:
टेलिफोन: ०२१-४७०१६८, ९८५२०२५४९१
इमेल:: info@moial@koshi.gov.np